

ساختار ستاد بازسازی ایران

(Iran Reconstruction Organization – IRO)

۱. فلسفه ایجاد ستاد

اهداف اصلی

ایجاد یک ساختار موقت، غیرسیاسی، عملیاتی و اضطراری برای:

- حفظ بقا و ثبات اجتماعی افراد جامعه در ۶ ماه نخست
- جلوگیری از فروپاشی کامل خدمات حیاتی و اجتماعی
- جلوگیری از هرج و مرج، قحطی، مهاجرت گسترده داخلی و بروز خشونت
- آماده‌سازی زیرساخت‌ها برای تحویل به دولت انتقالی

این ستاد به هیچ عنوان جایگزین، رقیب یا موازی با دولت انتقالی یا مستقر نیست؛ بلکه پل عبور از خلأ حکمرانی در حوزه خدمات عمومی و امدادی خواهد بود.

۲. فرضیات محیطی

طراحی ساختار ستاد و پیش‌فرض‌های مورد نیاز، بر اساس بدترین سناریو محتمل است.

وضعیت احتمالی کشور در روز صفر فروپاشی یا سرنگونی:

- قطع یا اختلال شدید اینترنت

- اختلال یا قطع شبکه برق سراسری
- اختلال یا قطع موقت شبکه سوخت‌رسانی
- توقف نظام پولی و بانکی رایج
- کمبود دارو و مواد غذایی
- مهاجرت داخلی گسترده از منطقه‌ای به منطقه دیگر
- فروپاشی زنجیره تأمین در بخش‌های مختلف
- نبود پلیس و نیروهای تأمین کننده امنیت عمومی
- نبود خدمات شهری فعال
- چندپارگی در مدیریت‌های محلی و منطقه‌ای
- آسیب دیدگی برخی زیرساخت‌های حیاتی (پالایشگاه‌ها، سدها، بیمارستان‌ها و...)

محدودیت‌ها:

- نبود دسترسی به سیستم ثبت هویت شهروندی
- نبود دسترسی به سیستم مالی پایدار
- نبود دسترسی به زیرساخت پایدار ارتباطی
- وجود بی‌اعتمادی عمومی به مجموعه‌های نوپا
- خطر بروز سرقت یا ایجاد گروه‌های ناامن کننده

۳. اصول اجرایی ستاد در ارائه خدمات

- انسان محور بودن
- غیرایدئولوژیک و غیرسیاسی بودن
- دارای شفافیت مالی کامل بودن
- تمرکززدایی عملیاتی
- هماهنگی داشتن با نهادهای بین‌المللی
- تصمیم‌گیری داده‌محور

۴. ساختار کلان ستاد

الف - شورای راهبردی ستاد ب - شورای فرماندهی عملیات

* شورای راهبردی ستاد:

این شورا، ستون برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری ستاد است.

ترکیب:

- متخصصان ایرانی داخل و خارج از کشور
- مدیران بحران بین‌المللی
- نمایندگان نهادهای بشردوستانه جهانی
- ناظران مالی مستقل و آزاد

وظیفه:

- تعیین اولویت‌ها

- جلوگیری از سوءاستفاده‌های احتمالی
- نظارت کلان بر روند امور

* شورای فرماندهی عملیات

این شورا، هسته اجرایی ستاد است که شامل ۶ بازوی اصلی می‌شود.

ترکیب:

مرکز امداد و خدمات حیاتی، فرماندهی زیرساخت و انرژی، مرکز نظم اجتماعی و مدیریت جمعیت، شبکه ایرانیان خارج از کشور، مرکز امدادهای مالی و کمک‌های جهانی و مرکز فناوری و داده بحران.

۵. جزئیات بازوهای عملیاتی اصلی

۵.۱. مرکز امداد و خدمات حیاتی

هدف: ارائه خدمات ضروری به ویژه در ۳۰ روز نخست و کاستن از بار شبکه درمانی کشور.

وظایف:

- تأمین غذا
- تأمین آب آشامیدنی
- تأمین داروهای اولیه و ضروری
- ارائه خدمات اورژانس پزشکی

. تأمین پناهگاه‌های اضطراری

اقدامات عملی:

- . ایجاد مراکز توزیع منطقه‌ای برای اقلام خوراکی، درمانی و حمایتی
- . استفاده از ظرفیت زیرساخت‌های عمومی (مدارس، ورزشگاه‌ها و...)
- . ایجاد آشپزخانه‌های سیار برای ارائه وعده‌های اورژانسی غذای گرم
- . ایجاد کلینیک‌های صحرایی و کمپی خارج از ظرفیت شبکه درمانی کشور

۵.۲. فرماندهی زیرساخت و انرژی

هدف: جلوگیری از فروپاشی کامل کشور

اولویت‌ها:

1. تأمین برق برخی بیمارستان‌ها
2. احیای شبکه آبرسانی اضطراری
3. ایجاد شبکه سوخت اضطراری
4. راه‌اندازی شبکه ارتباطی و مخابرات پایه

راهکارهای نوآورانه:

- . استفاده از میکروگریدهای خورشیدی سیار
- . راه‌اندازی ژنراتورهای ماژولار برای ایجاد شبکه برق منطقه‌ای و پایدار
- . استفاده از Starlink و ساختارهای ماهواره‌ای برای ایجاد شبکه ارتباطی
- . راه‌اندازی شبکه‌های Mesh محلی برای ایجاد شبکه ارتباطی پایدار

۵.۳. مرکز نظم اجتماعی و مدیریت جمعیت

هدف: تنظیم شیوه ارائه امن برنامه‌ها و خدمات در نبود نیروهای نظم دهنده عمومی.

وظایف:

- کمک به ایجاد امنیت اجتماعی حداقلی
- ثبت جمعیت دریافت‌کننده خدمات
- جلوگیری از توزیع ناعادلانه منابع

ابزارها:

- کارت هویت اضطراری دیجیتال
- ثبت بیومتریک سبک (اثر انگشت، چهره و...)
- کمک‌گیری از تیم‌های داوطلب محلی و بین‌المللی

۵.۴. شبکه ایرانیان خارج از کشور

هدف: بهره‌گیری از ظرفیت حدود ۸ میلیون ایرانی ساکن در خارج از مرزهای ایران.

ساختار:

- پزشکان داوطلب

- مهندسان داوطلب
 - متخصص IT داوطلب
 - ارائه دهندگان خدمات داوطلبانه لجستیکی
 - مدیران پروژه
- مدل همکاری:

- عملیات از راه دور
 - فعالیت‌های کوتاه مدت یا بلند مدت میدانی
 - مشاوره‌های تخصصی آنلاین یا مکاتبه‌ای
- ابزار:

- پلتفرم‌های دیجیتال برای ثبت داده‌های داوطلبان:
- تخصص
 - سطح آمادگی
 - میزان امکان حضور فیزیکی یا آنلاین

۵.۵. مرکز امدادهای مالی و کمک‌های جهانی

هدف: کمک به امدادسانی و خدمات‌رسانی بیشتر و فراگیرتر از طریق پشتیبانی در تامین منابع.

منابع:

- کمک‌های مردمی جهانی

- کمک‌های سازمان‌های بشردوستانه
- کمک‌های صندوق‌های اضطراری بین‌المللی
- کمک‌های دیاسپورای ایرانی

ساختار شفافیت:

- بلاکچین برای رهگیری کمک‌های مالی
- داشبورد عمومی هزینه‌ها
- بهره‌گیری از حسابرسی‌های بین‌المللی

روش‌های دریافت کمک:

- ارزش‌های رایج
- رمزارزهای پایدار
- کمک‌های غیرنقدی (دارو، تجهیزات و...)

۵.۶. مرکز فناوری و داده بحران

هدف: ایجاد مغز دیجیتال ستاد برای تصمیم‌گیری، اجرا و رهگیری بهتر اهداف و برنامه‌ها.

وظایف:

- ارائه نقشه زنده بحران
- تحلیل نیازهای مناطق براساس داده‌های محلی دریافتی و داده‌های بین‌المللی
- کمک به مدیریت توزیع منابع بر پایه آنالیز داده‌ها، فعالیت‌ها و گزارش‌ها

• کمک به ایجاد شبکه ارتباطی و مراکز ثبت داده‌های ارائه خدمات

فناوری‌های جانبی مورد استفاده:

- استفاده از تصاویر و داده‌های ماهواره‌ای
- استفاده از اپلیکیشن‌های آنلاین و آفلاین برای کمک به امداد رسانی‌های منطقه‌ای
- استفاده از شبکه‌های ارتباطی بدون اینترنت (ارتباطات رادیویی، شبکه اینترنت و...)

۶. ساختار منطقه‌ای

سطح ارائه خدمات بستگی به تعداد نیروهای داوطلب و میزان منابع در اختیار دارد. با پیش فرض بیشترین منابع و نیرو در بالاترین گستره اقدام، کشور می‌تواند به ۹ منطقه عملیاتی برای ارائه منظم و عادلانه خدمات تبدیل شود:

شمال، شمال غرب، شمال شرق، غرب، مرکز، شرق، جنوب، جنوب شرق و تهران بزرگ.

هر منطقه شامل بخش‌های زیر می‌شود:

- فرماندهی عملیات
- مرکز لجستیک
- مرکز توزیع
- تیم پزشکی و امدادی
- تیم زیرساخت

• تیم فناوری ارتباطات

۷. سیستم شناسایی و هویت اضطراری

به دلیل احتمال از کار افتادن مجموعه‌هایی مانند ثبت احوال و سایر مراکز تایید هویت شهروندی، ایجاد کارت‌های هویت موقت با استفاده از شناسه‌های شهروندی اضطراری لازم است.

ویژگی‌ها:

• QR Code آفلاین و شناسه یکتا

• ثبت داده‌های بیومتریک برای بالا رفتن ضریب امنیت شناسه‌ها

• قابل صدور بودن در محل

کاربرد:

• دریافت غذا و لوازم

• دریافت خدمات پزشکی

• جلوگیری از سوءاستفاده‌ها

• دریافت خدمات جانبی

• بالا رفتن سطح امنیت عمومی

۸. هماهنگی بین‌المللی

ستاد باید مستقیماً با مجموعه‌های زیر هماهنگ باشد:

- سازمان ملل متحد و نهادهای وابسته (برنامه جهانی غذا، سازمان جهانی بهداشت، یونسکو، یونیسف و...)
- سازمان‌های امدادی جهانی
- صلیب سرخ و هلال احمر
- نیروهای نظامی حاضر (برای تثبیت امنیت مسیرهای امدادی و حفاظت از زیرساخت‌ها حیاتی و تاسیسات خدماتی ایجاد شده)

۹. فازبندی زمانی عملیات

فاز ۱ - بقا (۳۰ روز نخست)

- تامین: غذا، آب، امنیت حداقلی و ارتباطات اولیه

فاز ۲ - تثبیت (از روز سی‌ام تا پایان ۳ ماه نخست)

- بازگشت خدمات پایه
- نظم توزیع و خدمات

فاز ۳ - گذار (از ماه سوم تا پایان ماه ششم)

- تحویل تدریجی و پلکانی امور و خدمات‌دهی‌ها به دولت انتقالی

۱۰. نوآوری‌های احتمالی (در صورت وجود زیرساخت جهانی)

- ارائه کیف پول دیجیتال امدادی

- قرار دادن مناطق بدون اینترنت به عنوان نقطه‌های پایلوت برای آزمودن برنامه‌های اینترنت ماهواره‌ای و تماس‌های اضطراری
- استفاده از پهپادها و ریز پرنده‌ها برای ارسال دارو و کمک‌های اضطراری در مناطق صعب‌العبور
- راه‌اندازی مراکز ثابت انرژی خورشیدی، آبی یا بادی سریع‌نصب
- استفاده از اپلیکیشن‌های آفلاین برای ثبت و ارسال گزارش مناطق بحرانی

۱۱. ریسک‌های اصلی و راهکارها

- احتمال بروز هرج و مرج/ راهکار: توزیع منطقه‌ای و برنامه‌ریزی شده منابع
- احتمال بروز فساد/ راهکار: شفافیت بلاکچینی و استقبال از حضور ناظران
- احتمال شکل‌گیری کمبود اعتماد/ راهکار: گزارش‌دهی روزانه و موقعیتی
- احتمال سرقت منابع/ راهکار: همکاری با نیروهای تثبیت‌کننده
- احتمال قطع کامل تمامی ارتباطات/ راهکار: ایجاد شبکه محلی آفلاین، راه‌اندازی شبکه Mesh و استفاده از ارتباطات رادیویی

۱۲. خروجی نهایی ستاد

خروجی این ستاد، متناسب با میزان منابع و نیروهای در اختیار و گستره محیطی خدمات‌دهی است. با لحاظ پیش‌فرض بیشترین میزان ممکن در تقصیص هر کدام، پس از ۶ ماه باید:

- کشور از فروپاشی انسانی و اجتماعی عبور کرده باشد
- زیرساخت‌های حیاتی در بخش‌های اصلی پایدار شده باشند

- پایگاه داده جمعیتی متناسب با خدمات، ایجاد شده باشد
- زمینه استقرار دولت انتقالی آماده‌تر شده باشد

* راه‌های ارتباطی با ستاد بازسازی ایران:

- وبسایت: <http://iran-reconstruction.org>

- پست الکترونیک: Info@iran-reconstruction.org

- تلگرام: https://t.me/Ir_ReconstructionOrganization

- اینستاگرام: <https://www.instagram.com/iranreconstruction>

- ایکس (توییتر): <https://x.com/BazsazIran>
